

Onder druk

De oorlog in Oekraïne en de
Europese publieke opinie

Onder druk

De oorlog in Oekraïne en de Europese publieke opinie

Catherine E. de Vries & Isabell Hoffmann

Catherine E. de Vries

Professor of Political Science
Bocconi University
catherine.devries@unibocconi.it

Isabell Hoffmann

Senior Expert
Bertelsmann Stiftung
isabell.hoffmann@bertelsmann-stiftung.de

www.eupinions.eu

Een initiatief van de | **BertelsmannStiftung**

Belgische versie in het Frans en Nederlands
gerealiseerd met de steun van de

Beschrijving

De crisis in de eurozone heeft de hervorming van de Europese Unie (EU) op de voorgrond van het politieke debat geplaatst. Hoe kan een unie van 27 staten met een bevolking van bijna een half miljard mensen worden hervormd om economische crisissen en politieke uitdagingen het hoofd te bieden in de toekomst? Een antwoord vinden op deze vraag is geen sinecure. Niet alleen omdat de huidige hervormingsvoorstellen zo uiteenlopend zijn, maar des te meer omdat we niet genoeg inzicht hebben in de voorkeuren van de nationale elites en het grote publiek wat betreft de manier waarop deze hervorming moet plaatsvinden. Hoewel de steun van de EU al meer dan drie decennia de interesse van wetenschappers en academici heeft weten op te wekken, weten we vrijwel niets over de steun van het grote publiek aan een hervorming van de EU. Het huidige onderzoek focust vrijwel uitsluitend op de oorzaken van de steun voor het huidige project en biedt geen voldoende basis voor daadwerkelijke beslissingen om tot hervorming over te gaan. De haalbaarheid en duurzaamheid van de hervorming van de EU hangt zeker in grote mate af van de steun van het nationale publiek. eupinions onderzoekt in welke mate het publiek de hervorming van de EU steunt door een theoretisch model te ontwikkelen en toonaangevende technieken voor gegevensverzameling te gebruiken. Onze bevindingen zullen de beleidsmakers helpen hervormingsvoorstellen voor de EU op te stellen die op brede steun van het grote publiek zullen kunnen rekenen..

Inleiding

De aanval van Rusland op Oekraïne had een grote impact op de grondbeginselen die de Europese en Duitse politiek al jaar en dag beheersen. De Europeanen hebben al van oudsher het beeld dat de EU borg staat voor vrede in Europa en zien deze in de eerste plaats als een handelsmacht op wereldniveau die vooral zachte macht uitoefent. Tegenwoordig ligt de focus echter op kwesties zoals energiebeleid en het ontplooiën van een militaire macht. Debatten over strategische autonomie zijn niets nieuws in expertenkringen, maar de helderheid en felheid waarmee deze debatten nu aan het publiek worden voorgeschoteld zijn dat wel, samen met de besluiten die momenteel worden genomen. De sancties van de EU tegen Rusland doen in geen enkel opzicht onder voor die van de Verenigde Staten, qua reikwijdte, noch qua snelheid. Ook de allereerste financiering van de EU-Commissie van wapenleveringen aan Oekraïne is een duidelijk signaal. Op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid zijn er in de EU verschillende kantelpunten geweest. In Duitsland kondigde kanselier Scholz een noodpakket aan van 100 miljard euro voor militaire uitgaven, en deed hij de belofte om 2% van het Duitse BBP in defensie te investeren en begon wapenleveringen aan Oekraïne. Finland en Zweden, die het formele lidmaatschap van de NAVO lange tijd afhiielden, zijn momenteel bezig met hun toetreding. De Deense kiezers stemden per referendum om het opt-outbeleid van het land te schrappen wat betreft het gemeenschappelijk Europees defensiebeleid.

Deze studie wil nagaan hoe de publieke opinies en houdingen in Europa zich hebben ontwikkeld als reactie op de Russische aanvalsoorlog en wil peilen naar de politieke, militaire en humanitaire gevolgen daarvan gedurende de eerste zes maanden van de oorlog. Dit heeft zowel betrekking op de beslissingen op korte termijn (bijv. defensie-uitgaven, gedrag als speler in acute conflictsituaties, alliantiebeleid) als op vraagstukken op middellange en lange termijn betreffende Europa's veiligheidsarchitectuur (gemeenschappelijk Europees veiligheidsbeleid, uitbreiding van de EU naar het oosten).

We richten ons dus op de volgende drie aspecten: Ten eerste is het voor de beleidsmakers, gezien de fundamentele reikwijdte en aard van de beslissingen die op til staan, belangrijk om te weten waar het publiek staat en hoe de houdingen en meningen in de loop van de tijd evolueren. Enkel door deze kennis te integreren, kunnen ze de legitimiteit van hun beleid garanderen. Ten tweede, om de bewustwording te promoten en tot een dieper begrip te komen, moeten de debatten die initieel in expertenkringen worden gevoerd, naar het grote publiek worden opengetrokken. Ten derde leveren representatieve gegevens over de publieke opinie, vooral in periodes die sterk gemarkeerd worden door bepaalde gebeurtenissen, objectieve informatie die relevant is voor productieve debatten.

Deze studie wil een licht werpen op deze onderwerpen door bewijzen aan te reiken die gebaseerd zijn op een enquête die tussen 11 en 23 maart en 3 en 26 juni 2022 in twee golven werd afgenomen en waarbij bijna 12.000 EU-burgers werden geïnterviewd. We baseren ons meer bepaald op twee sets van gegevens. De

ene set wil de contouren van de algemene publieke opinie in de 27 lidstaten van de EU in kaart brengen, terwijl de andere nationale bijzonderheden wil bepalen met een meer specifieke focus op respondenten uit België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Polen en Spanje. Ten slotte hebben wij onze gegevens ook onderverdeeld in leeftijdsgroepen om een idee te krijgen van hoe de meningen zich binnen de EU de komende jaren kunnen ontwikkelen.

Deze studie is onderverdeeld in vier delen. Ten eerste onderzoeken we hoe Europeanen de rol zien die de EU in mondiale kwesties speelt en hoe dit verschilt per Europese lidstaat en leeftijdsgroep. Ten tweede verkennen we hoe Europeanen denken over wat de EU en hun lidstaten moeten doen om de oorlog in Oekraïne en de gevolgen aan te pakken, en hoe dit verschilt per Europese lidstaat en leeftijdsgroep. Ten derde onderzoeken we hoe deze verschillende meningen wat betreft de rol van de EU als internationale speler en haar acties inzake de oorlog in Oekraïne zich hebben ontwikkeld sinds het begin van de oorlog. Ten vierde bekijken we tot slot hoe de crisis rond de levensduurte weer prominent op de agenda van de Europese burgers staat en vragen we ons af of dit hun bereidheid om het Oekraïense volk te steunen in het gedrang heeft gebracht.

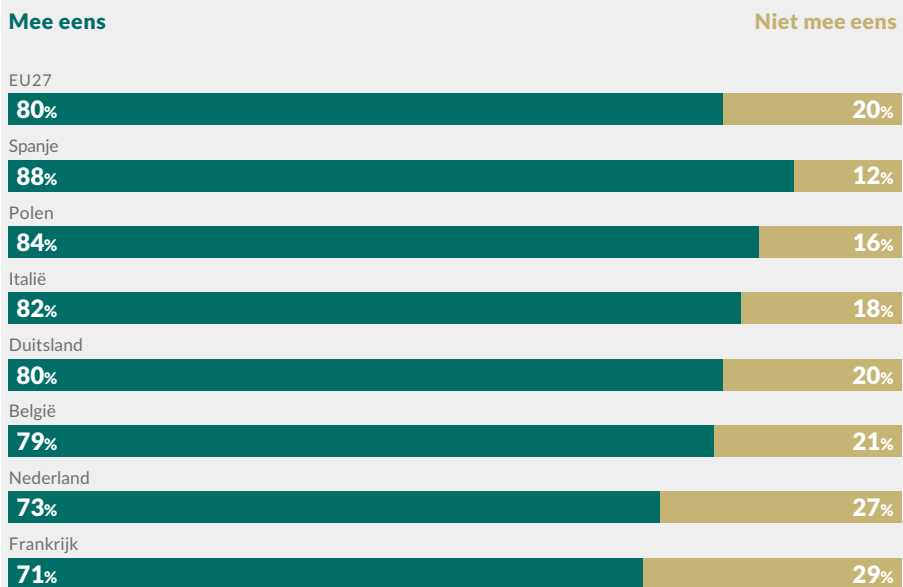
Weet wel dat dit een samenvatting is van de originele Engelse versie van deze studie. De lange versie met de titel “Under Pressure – The War in Ukraine and European Public Opinion” (Onder druk – De oorlog in Oekraïne en de Europese publieke opinie) vindt u op onze website www.eupinions.eu.

Focus

Hoe Europeanen de rol van de EU in de wereld zien

In een eerste fase gaan we na hoeveel Europeanen het idee van een actievere EU op het wereldtoneel steunen. Hoewel een meerderheid van de EU-burgers (71%) vindt dat de EU al een actieve rol speelt in mondiale kwesties, zijn nog meer EU-burgers (80%) het eens met de uitspraak dat de “Europese Unie een actievere rol moet spelen in mondiale kwesties” (figuur 1). Figuur 2 geeft dezelfde soort informatie weer, uitgesplitst op leeftijdsgroep. Dit geeft ons een idee van hoe de steun voor een actievere rol van de EU in mondiale kwesties zich in de komende jaren zou kunnen ontwikkelen.

FIGUUR 1 EU27: De Europese Unie moet een actievere rol in mondiale kwesties spelen.

| BertelsmannStiftung

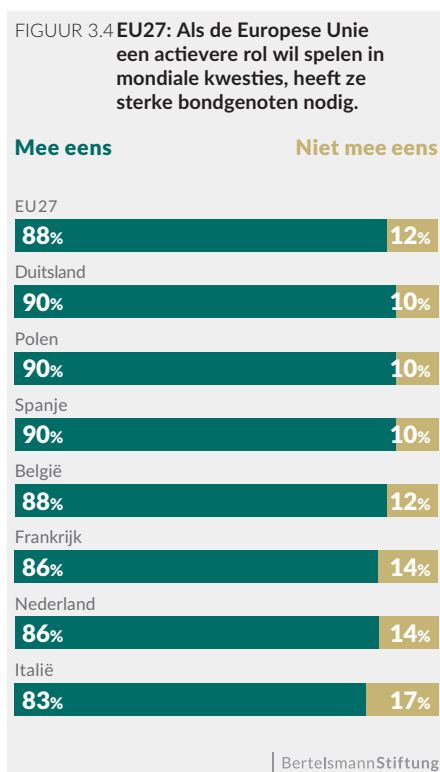
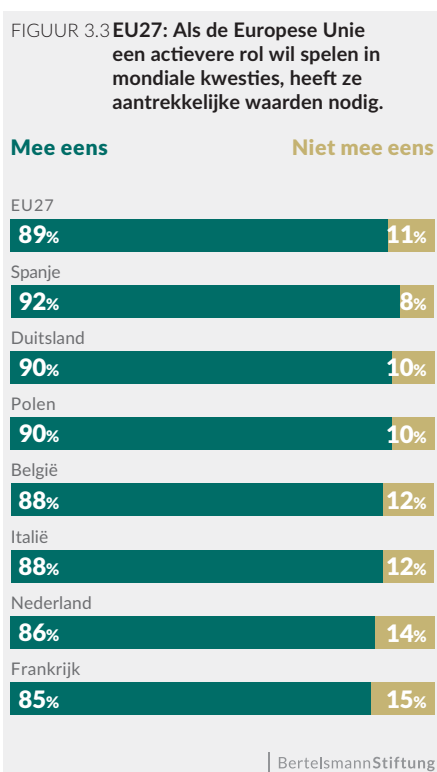
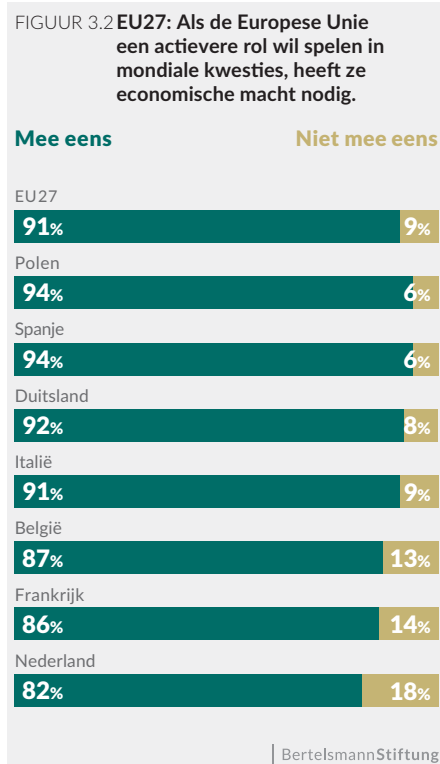
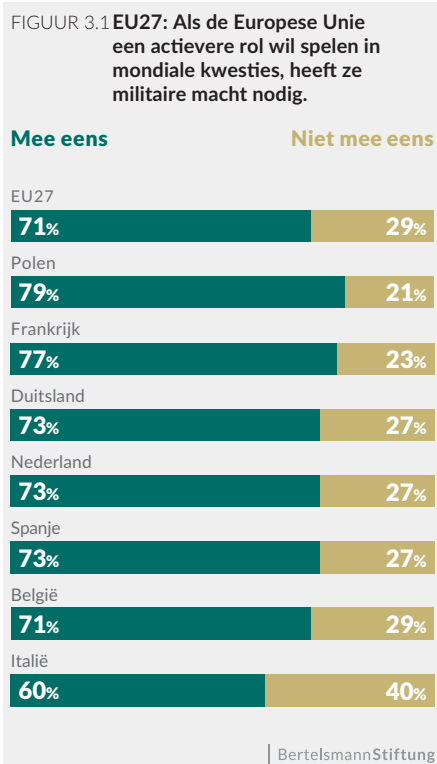
FIGUUR 2 EU27: De Europese Unie moet een actievere rol in mondiale kwesties spelen.

In een volgende stap onderzoeken we verder hoe de Europeanen denken over de rol van de EU op het wereldtoneel door na te gaan wat de EU in hun opinie nodig heeft om een prominentere rol te spelen. Wij vroegen de respondenten of ze denken dat de EU militaire macht, economische macht, aantrekkelijke waarden of sterke bondgenoten nodig heeft om zich op het wereldtoneel te doen gelden. Figuur 3 geeft gegevens weer voor de EU als geheel en voor bepaalde lidstaten. Hieruit blijkt dat een grote meerderheid van de Europeanen gelooft dat alle vier de componenten noodzakelijk zijn.

FIGUUR 3 EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze ... nodig.

Figuur 4 geeft dezelfde soort informatie, uitgesplitst per leeftijdsgroep. Het is opmerkelijk dat er weinig variatie is tussen de leeftijdsgroepen.

FIGUUR 4 EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze ... nodig.

leeftijdsgroepen

Mee eens

Niet mee eens

16–25

militaire macht

economische macht

aantrekkelijke waarden

sterke bondgenoten

26–35

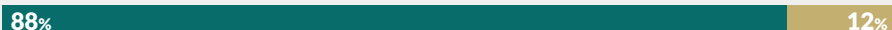
militaire macht

economische macht

aantrekkelijke waarden

sterke bondgenoten

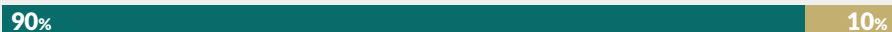

36–45

militaire macht

economische macht

aantrekkelijke waarden

sterke bondgenoten

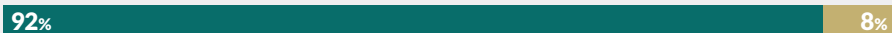

46–55

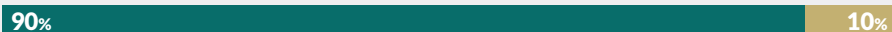
militaire macht

economische macht

aantrekkelijke waarden

sterke bondgenoten

56–70

militaire macht

economische macht

aantrekkelijke waarden

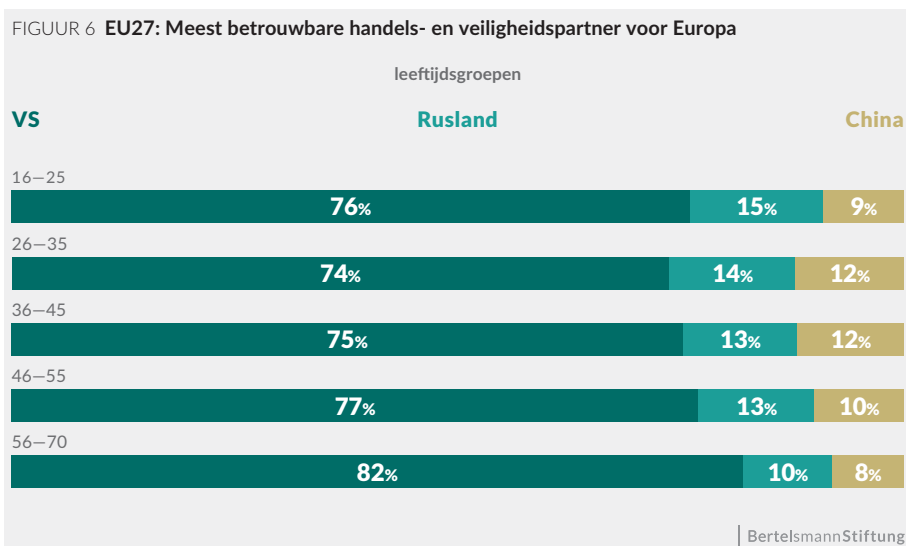
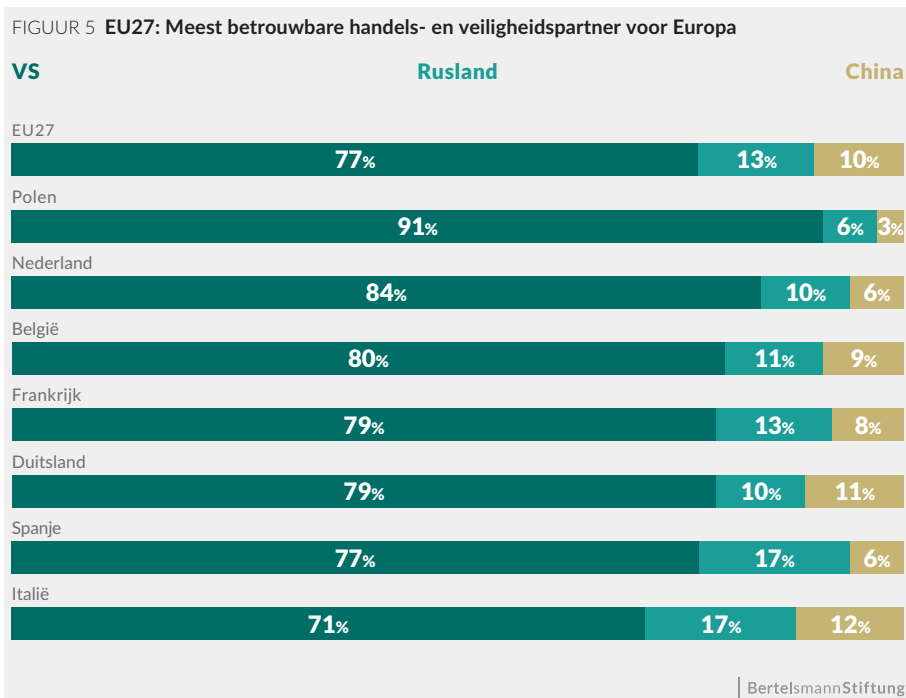

sterke bondgenoten

Als we de meningen van de mensen vergelijken over wat de EU nodig heeft om een actievere speler in mondiale kwesties te worden, een doel dat de meeste Europeanen sterk steunen, dan vinden de respondenten binnen de EU-27 een sterkere economische kracht macht het belangrijkste. Het opvoeren van de militaire kracht blijft steun krijgen, maar in mindere mate.

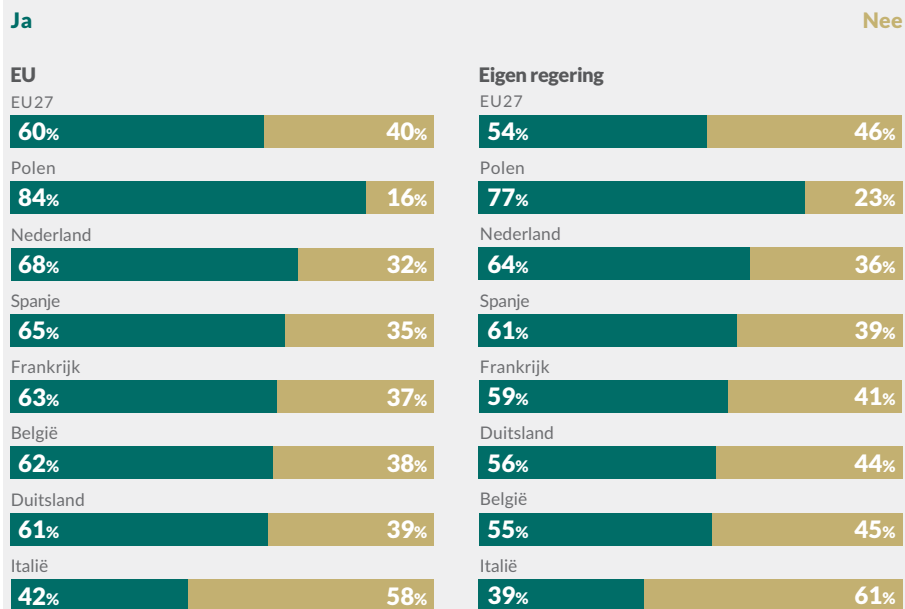
Om te peilen naar de Europese perceptie van verschillende internationale bondgenoten vroegen wij de respondenten tot slot naar de betrouwbaarheid van China, Rusland en de Verenigde Staten als internationale bondgenoten voor de EU. Figuur 5 toont aan dat een duidelijke meerderheid (77%) van de Europeanen de Verenigde Staten als hun belangrijkste bondgenoot beschouwt. Figuur 6 toont de meningen van de leeftijdsgroepen over de betrouwbaarheid van China, Rusland en de Verenigde Staten als bondgenoten.

Wat de Europeanen vinden dat de EU en de lidstaten moeten doen aan de oorlog in Oekraïne

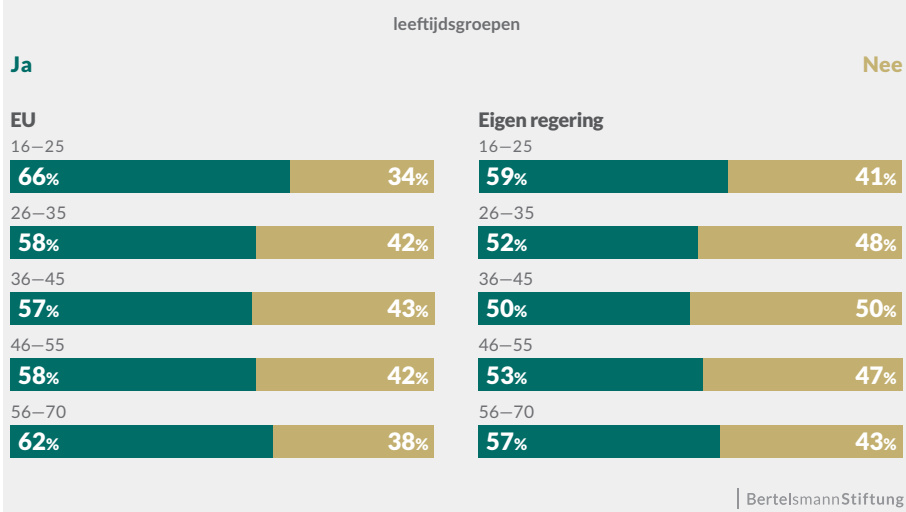
In een tweede stap onderzoeken we wat de Europeanen vinden dat de EU en de regeringen van de lidstaten moeten doen aan de oorlog in Oekraïne. Figuur 7 toont aan dat wapenleveringen aan Oekraïne, meer bepaald door de nationale regering, iets controversiëler zijn dan een actievere rol van de EU in mondiale kwesties. Figuur 8 verkent de steun voor wapenleveringen aan Oekraïne onder de leeftijdsgroepen.

FIGUUR 7 EU27: Moet de EU/uw land Oekraïne steunen door wapens te leveren?

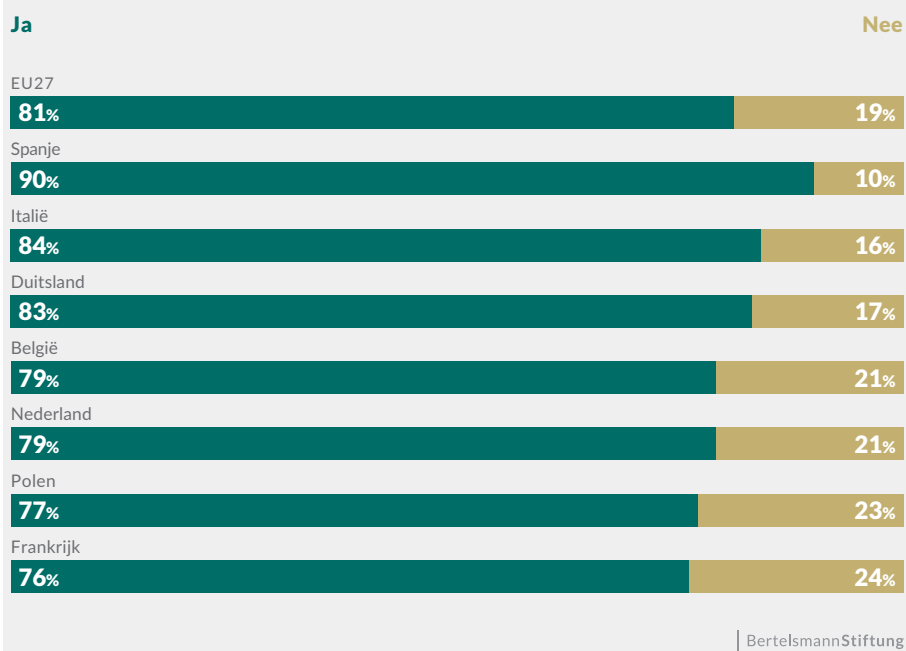
| BertelsmannStiftung

FIGUUR 8 EU27: Moet de EU/uw land Oekraïne steunen door wapens te leveren?

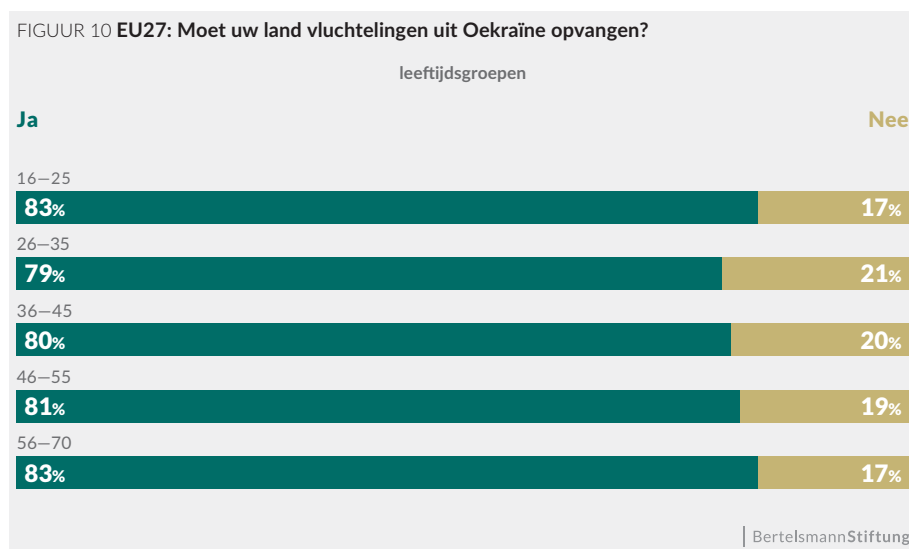

In een volgende stap onderzoeken we de steun voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen in de landen van herkomst van de respondenten. Figuur 9 toont aan dat een grote meerderheid van de Europeanen (81%) hun land zou steunen om Oekraïense vluchtelingen op te vangen.

FIGUUR 9 EU27: Moet uw land vluchtelingen uit Oekraïne opvangen?

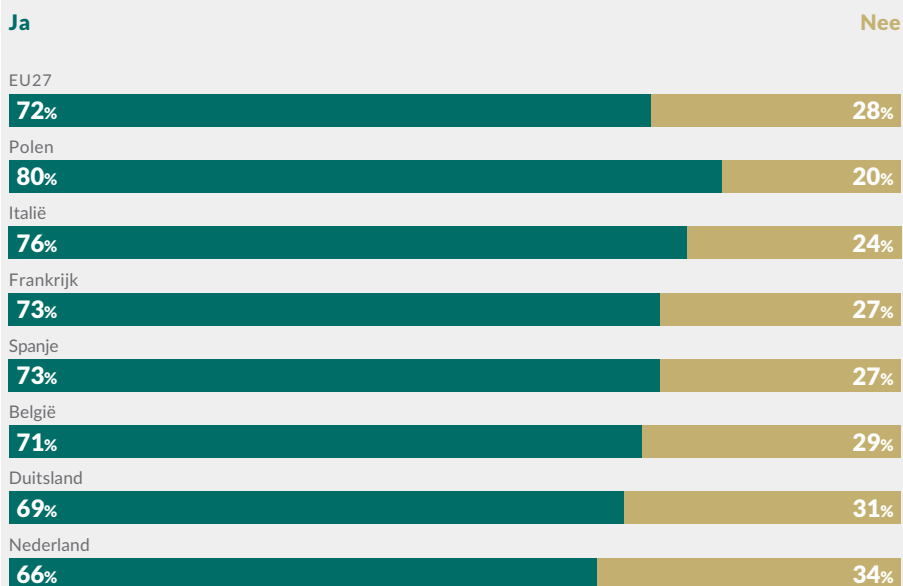

Figuur 10 toont de steun voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen per leeftijdsgroep. De steun voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is in de verschillende leeftijdsgroepen zeer groot (bijna 80% of meer).

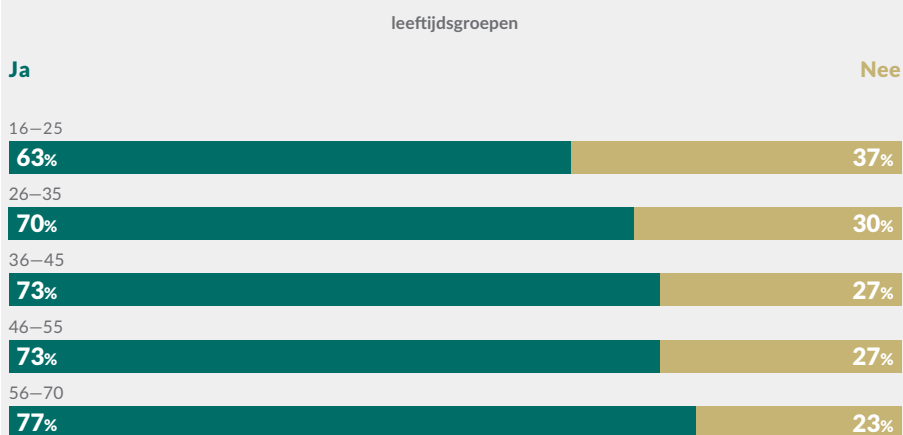
Een ander belangrijk aspect van de oorlog in Oekraïne zijn de implicaties van de energieafhankelijkheid van Europa van olie en gas uit Rusland. Een grote meerderheid van de Europeanen wil dat Europa meer energieonafhankelijk wordt, zelfs als dit hogere energiekosten met zich meebrengt. Figuur 12 toont de steun voor energieafhankelijkheid per leeftijdsgroep.

FIGUUR 11 EU27: Moet de EU streven naar meer energieonafhankelijkheid, ook al betekent dit dat de kosten verder stijgen?

| BertelsmannStiftung

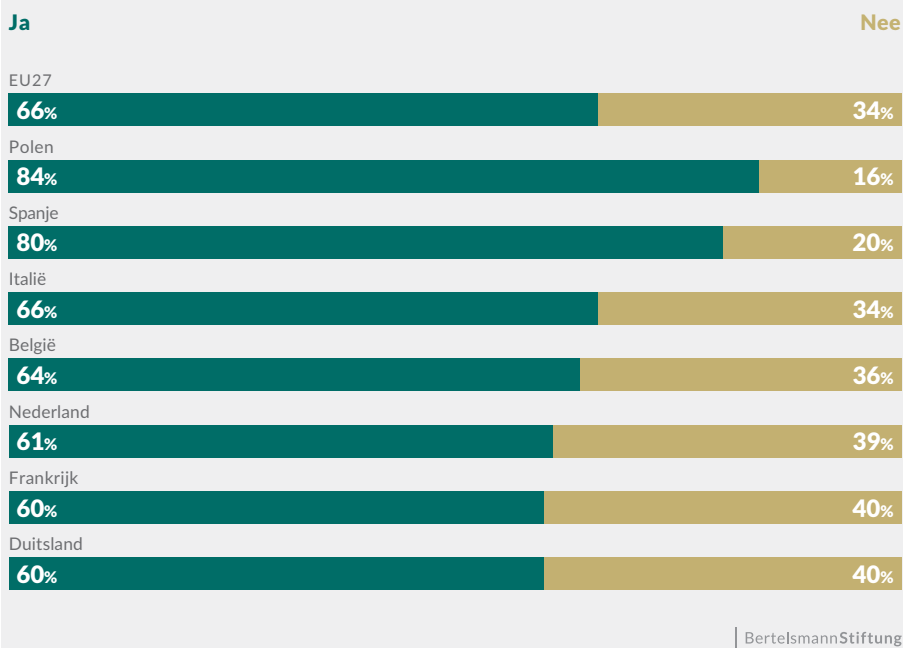
FIGUUR 12 EU27: Moet de EU streven naar meer energieonafhankelijkheid, ook al betekent dit dat de kosten verder stijgen?

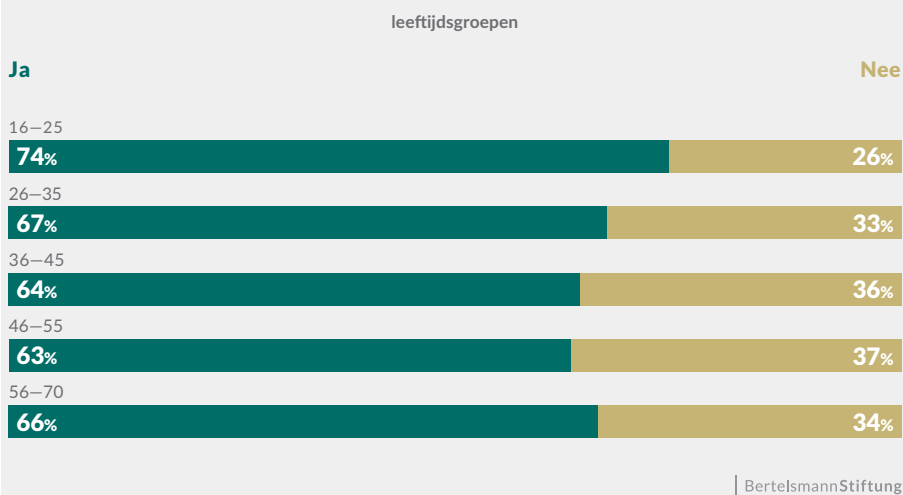
| BertelsmannStiftung

Kort na het uitbreken van de oorlog kwamen de leiders van de nationale regeringen in de EU overeen om Oekraïne de status van kandidaat-lidstaat te verlenen, om de weg te banen voor het land om in de toekomst lid van de EU te worden. Figuur 13 toont aan dat een meerderheid van de Europeanen voorstander is van een mogelijk EU-lidmaatschap van Oekraïne. Figuur 14 toont de steun voor het EU-lidmaatschap van Oekraïne per leeftijdsgroep.

FIGUUR 13 EU27: Moet de EU Oekraïne de komende jaren als lid van de EU toelaten?

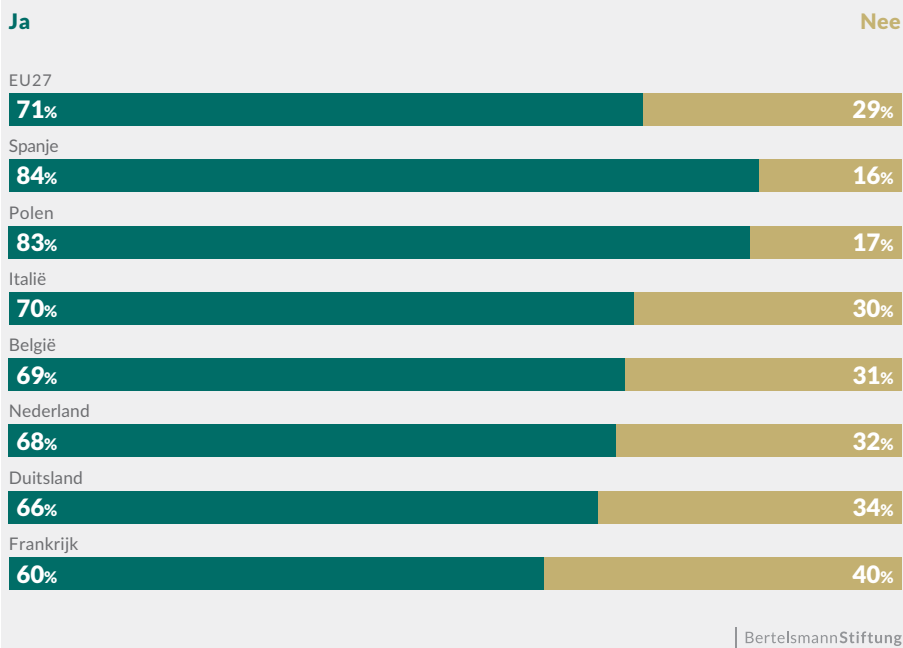

FIGUUR 14 EU27: Moet de EU Oekraïne de komende jaren als lid van de EU toelaten?

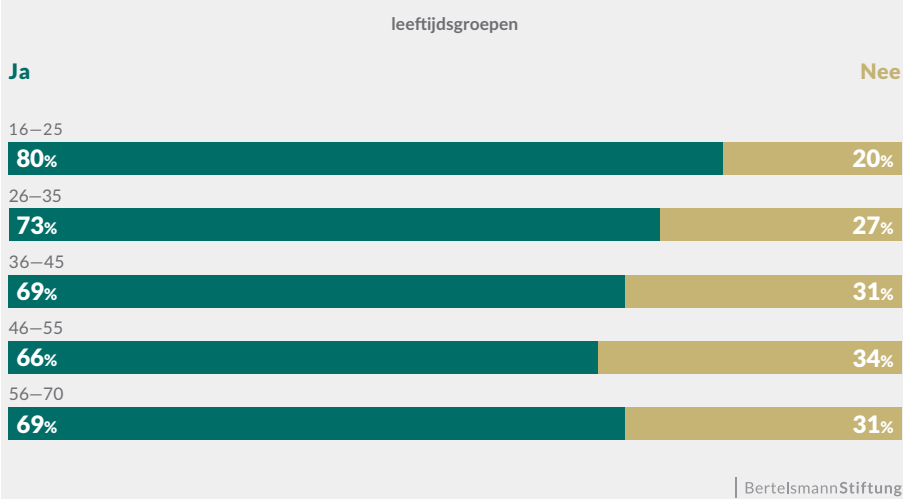

Naast het EU-lidmaatschap van Oekraïne is ook de discussie over een hernieuwde uitbreidingsstrategie van de EU, meer bepaald voor de Balkanlanden, in een stroomversnelling geraakt. Figuur 15 toont de verdeling van de steun voor de uitbreiding van de EU. Figuur 16 toont de steun voor de uitbreiding van de EU per leeftijdsgroep.

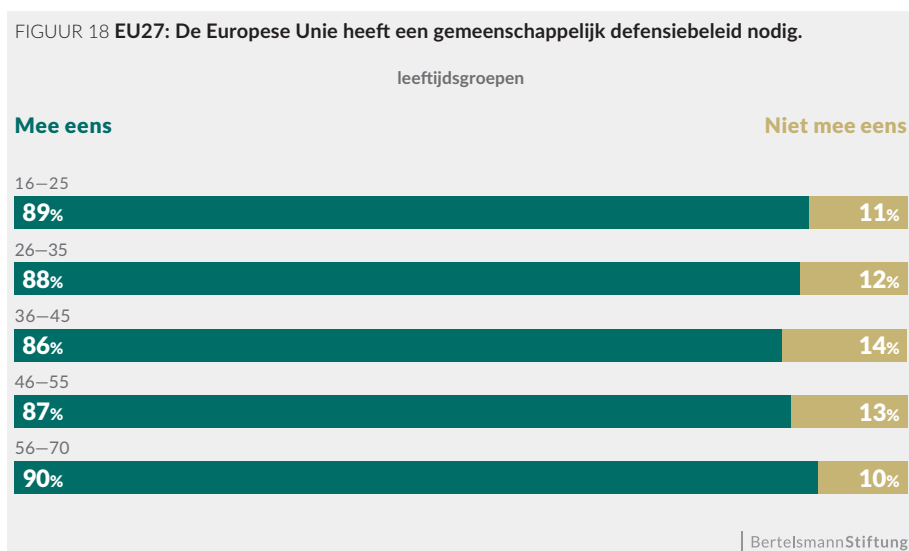
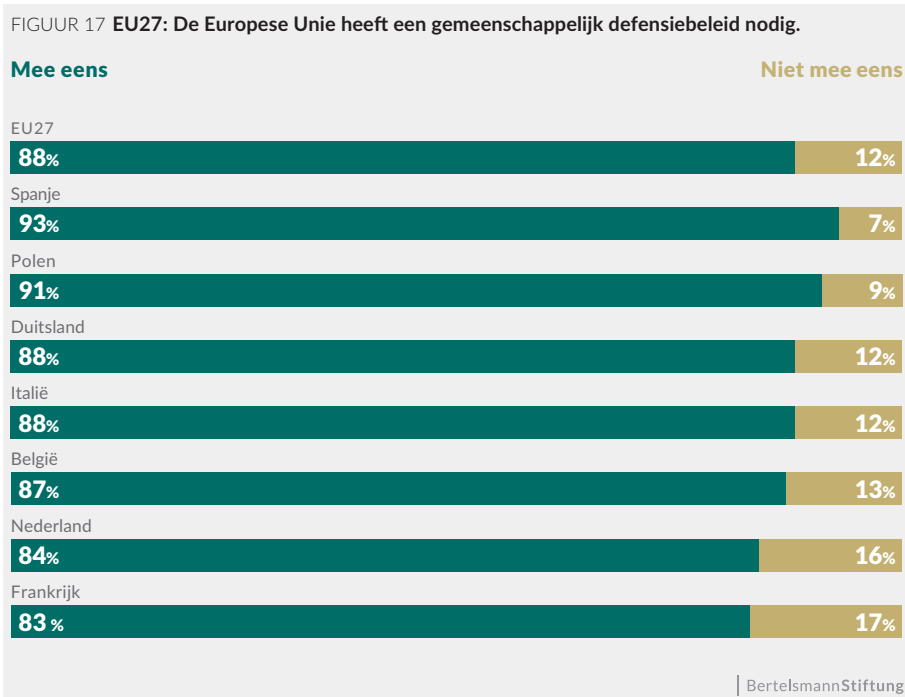
FIGUUR 15 EU27: Moet de EU de komende jaren nieuwe lidstaten toelaten?

FIGUUR 16 EU27: Moet de EU de komende jaren nieuwe lidstaten toelaten?

Tot slot vraagt onze enquête ook of de Europeanen vinden dat de EU een sterker gemeenschappelijk defensiebeleid moet ontwikkelen. Figuur 17 biedt meer inzicht in dit verband. Ongeveer 88% van de burgers in de EU-27 is van mening dat de EU een sterker gemeenschappelijk defensiebeleid moet hebben. Figuur 18 toont de steun in verschillende leeftijdsgroepen voor de versterking van een gemeenschappelijk defensiebeleid in de EU.

Ontwikkelingen in de publieke opinie sinds het begin van de oorlog in Oekraïne

Wij vroegen de Europese burgers voor het eerst naar hun mening over de oorlog in Oekraïne in maart 2022, kort na de Russische inval. We hebben deze enquête een tweede keer gehouden in juni 2022, toen de Russische oorlog in Oekraïne al bijna vier maanden aan de gang was. Is de mening van de Europeanen sinds maart veranderd? Figuur 19 tot en met 22 toont aan dat er weinig is veranderd. De steun van de EU-burgers voor Oekraïne is opmerkelijk stabiel gebleven.

Een gelijkaardig beeld van stabiliteit komt naar voren wanneer we peilen naar de mening van de mensen over de betrouwbaarheid van China, Rusland en de Verenigde Staten (figuur 20).

FIGUUR 19 EU27: Als de EU een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze ... nodig.

wijzigingen sinds maart 2022, in procentpunten

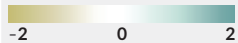

	militaire macht	economische macht	aantrekkelijke waarden	sterke bondgenoten
EU27	1	-1	0	0
België	-2	1	0	-1
Frankrijk	1	-2	-2	-2
Duitsland	1	1	1	2
Italië	4	0	-2	-1
Nederland	0	-2	2	-2
Polen	0	0	0	-1
Spanje	4	2	4	1

| BertelsmannStiftung

FIGUUR 20 EU27: Meest betrouwbare handels- en veiligheidspartner voor Europa

wijzigingen sinds maart 2022, in procentpunten

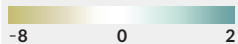
	VS	Rusland	China
EU27	-1	1	0
België	0	-1	1
Frankrijk	-2	2	0
Duitsland	0	-1	1
Italië	-2	0	1
Nederland	0	1	-1
Polen	1	1	-2
Spanje	0	1	-1

| BertelsmannStiftung

Er zijn meer veranderingen wanneer we kijken naar het verschil in de meningen van mensen over steun voor Oekraïne (figuur 21).

FIGUUR 21 EU27: Maatregelen om Oekraïne te steunen

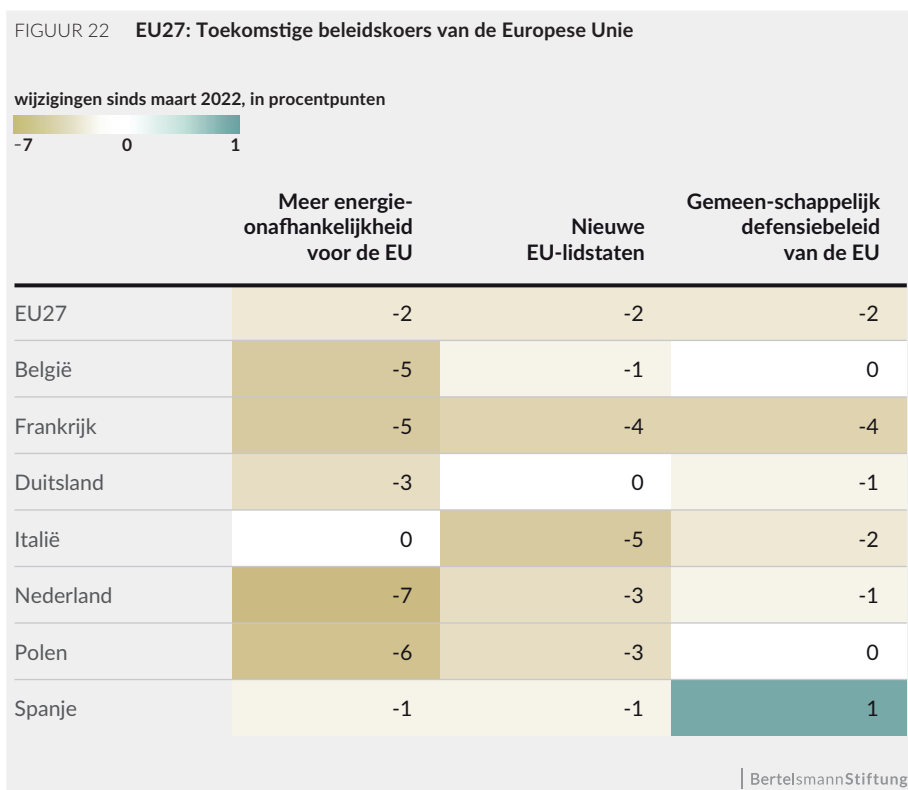
wijzigingen sinds maart 2022, in procentpunten

	Land levert wapens aan Oekraïne	EU levert wapens aan Oekraïne	Land vangt Oekraïense vluchtelingen op	EU-lidmaatschap van Oekraïne
EU27	-2	-2	-5	-3
België	-5	-3	-5	-1
Frankrijk	-8	-6	-8	-3
Duitsland	-1	-1	-3	-1
Italië	0	-1	-4	-3
Nederland	-3	-3	-7	-4
Polen	2	0	-6	-3
Spanje	-5	-5	-3	-2

| BertelsmannStiftung

In figuur 22 onderzoeken we tot slot hoe de steun voor de uitbreiding van de EU, een gemeenschappelijk Europees defensiebeleid en energieonafhankelijkheid is veranderd tussen maart en juni 2022.

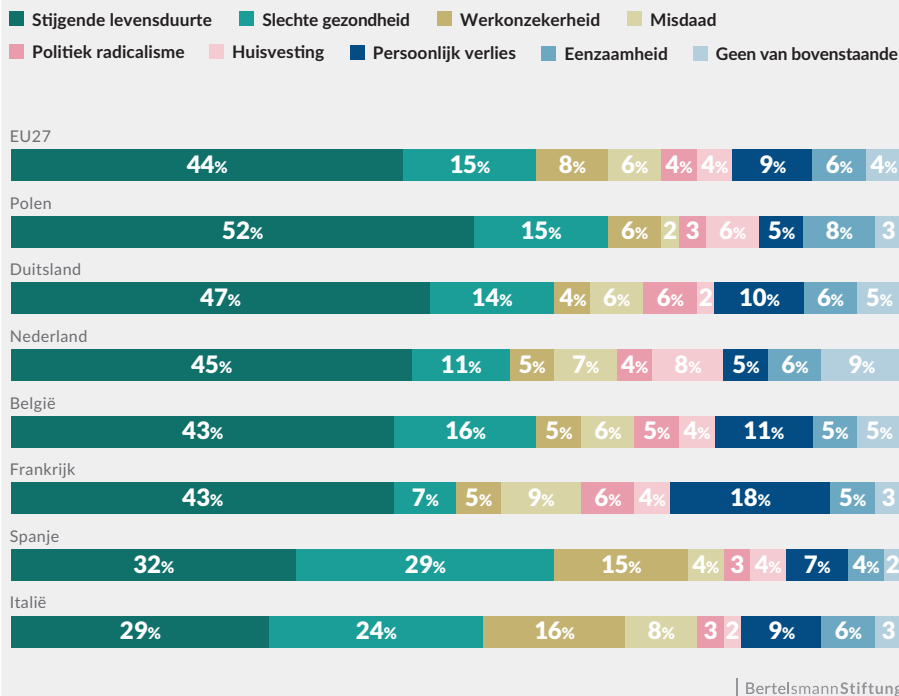

In het algemeen stellen we vast dat de publieke opinie in de EU over de rol van de EU in de wereld tussen maart en juni 2022 opmerkelijk stabiel is gebleven. Wat de steun voor Oekraïne en een specifiek EU-beleid betreft, zien we een lichte daling van de steun tijdens de onderzochte periode, vooral onder Franse respondenten.

Persoonlijke financiën en vooruitzichten voor het verval

— it is des te opmerkelijker in het licht van de verslechterende financiële situatie van de Europese burgers. Nu de inflatie naar recordhoogten stijgt (op het moment dat we dit schrijven, bedraagt deze iets minder dan 9% in de eurozone), beginnen de Europeanen de druk te voelen. Wanneer we peilen naar hun dringendste persoonlijke bezorgdheden, staat de crisis rond de stijgende levensduurte zeer duidelijk bovenaan de lijst. Bijna de helft van de Europese burgers noemt de stijgende levensduurte als hun grootste persoonlijke bezorgdheid (figuur 23).

FIGUUR 23 EU27: Waarover maakt u zich het meeste zorgen in uw persoonlijke leven?

Ook de langetermijntrend van de persoonlijke financiën van de Europeanen blijft verslechteren. Uit onze eupinions trends blijkt dat sinds juni vorig jaar het aantal EU-burgers dat aangeeft dat hun persoonlijke economische situatie in de

afgelopen twee jaar is verslechterd, is gestegen van 31% tot 43%. Op de vraag of hun persoonlijke toekomstverwachting positief of negatief is, antwoordt 46% in de hele EU negatief, vergeleken met slechts 37% vorig jaar rond deze tijd. Nu de inflatie waarschijnlijk nog verder zal oplopen, kunnen de vrijgevigheid en de eensgezindheid van de Europese burgers tegenover Oekraïne op de proef worden gesteld. Tot zover lijkt het er echter op dat hun niet aflatende steun voor het Oekraïense volk niet in het gedrang is gebracht.

Merk op: Onze volgende *eupinions-slides* zullen in het teken staan van de gevolgen van de crisis rond de levensduurte, en van de correlatie tussen partijpolitieke voorkeuren en steun voor Oekraïne in zijn verdediging tegen Rusland.

Slotopmerkingen

De oorlog in Oekraïne wordt algemeen gezien als een historische gebeurtenis met gevolgen voor de hele wereld. Individuele EU-lidstaten en de EU als geheel hebben belangrijke beleidsmaatregelen herzien en snel ingespeeld op de ontwikkelingen. In dit verband merken we de “Zeitenwende”-toespraak op van de Duitse Bondskanselier Olaf Scholz, de economische sancties van de EU om Rusland te verzwakken en de financiële hulp aan Oekraïne om wapens aan te kopen. Het belangrijkste is echter wellicht het besluit van Zweden en Finland om hun traditionele neutraliteit inzake militaire en veiligheidskwesties op te geven en toe te treden tot de NAVO.

Oorlog wordt vaak beschouwd als een versneller van de geschiedenis. De druk loopt hoog op, de beslissingen wegen zwaar door en de budgetten zijn groot. Regeringen schakelen snel en verwachten dat de burgers meebewegen. Maar doen ze dat? En, wat misschien nog belangrijker is, zelfs als er een kortstondige gezamenlijke steun komt, zal die standhouden? Vooral wanneer de eerste schok wegebt en een nieuwe realiteit zich nestelt? Deze vragen hebben geholpen om deze studie te omkaderen. In een notendop, is het antwoord ‘ja’ op beide fronten. Na een snelle verschuiving bij het uitbreken van de oorlog, is de Europese publieke opinie vier maanden later tamelijk stabiel gebleven. Een ruime meerderheid (80%) is van mening dat de EU een actievere rol in mondiale kwesties moet spelen. Wanneer hen wordt gevraagd naar maatregelen om Oekraïne te steunen, blijven ze de levering van wapens (60%), de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (81%) en de toetreding van Oekraïne als EU-lidstaat (66%) steunen. Wat betreft de internationale allianties worden de Verenigde Staten beschouwd als de meest betrouwbare partner. De belangrijkste verschuiving vond plaats inzake de uitbreiding van de EU. Voor de oorlog was er geen meerderheid voor een verdere uitbreiding van de EU. Vandaag is 71% van de Europese burgers voorstander van de toetreding van nieuwe lidstaten tot de Europese Unie. De Europeanen zijn ook een groot voorstander van een gemeenschappelijk defensiebeleid. Men is echter voorzichtiger als het gaat om wapenleveringen aan Oekraïne. Interessant is dat Europeanen er eerder voorstander van zijn dat de EU wapens levert (60%) dan dat hun eigen land dat doet (54%).

Nu de inflatie in de hele Europese Unie door het dak gaat, wordt het publieke debat vandaag evenzeer gevoerd over stijgende prijzen als over bewegingen aan de frontlijn. Naarmate de energieprijzen stijgen, neemt de steun voor energieonafhankelijkheid aanzienlijk af in de lidstaten België, Frankrijk, Polen en Nederland, terwijl die in de hele EU tussen maart en juni 2022 met 2 procentpunten daalde. In het algemeen blijven maatregelen om Oekraïne te steunen in zijn verdediging tegen de Russische oorlog wel populair.

Er zijn verschillen tussen de lidstaten. Italianen zijn het minst happig op wapenleveringen aan Oekraïne. In feite is Italië de enige lidstaat waar een meerderheid van de burgers tegen de wapenlevering is. De Fransen staan op hun beurt traditioneel terughoudender tegenover de uitbreiding van de EU. In de huidige

situatie steunt echter een meerderheid de ambitie van Oekraïne om lid van de EU te worden. Wanneer we het antwoordgedrag in de tijd vergelijken, blijken de meeste veranderingen zich te hebben voltrokken in de Franse publieke opinie. Dit zou verband kunnen houden met de zeer lange recente verkiezingsperiode in het land. Tussen maart en juni 2022 kregen de Franse burgers twee nationale verkiezingen met telkens twee stemrondes.

De voorbije verkiezingen en een dreigende energiecrisis zouden wel eens voor een broeierige politieke herfst kunnen zorgen in de EU. Tot nu toe zijn de EU-landen erin geslaagd solidair te zijn met Oekraïne. De schok die de terugkeer veroorzaakte van een territoriale oorlog in Europa en de bijbehorende verwoestingen, het leed en de vluchtelingenstroom, maar ook de moed en vastberadenheid van talloze Oekraïners lieten hun sporen na in de Europese publieke opinie. Uit onze gegevens blijkt dat de Europese burgers het Oekraïense volk willen steunen. Tegelijkertijd groeit echter de bezorgdheid over de toekomst en de financiën. Nu de prijzen stijgen en de vrees voor verdere economische ontwrichting in de lift zit, zal de bereidheid van de Europeanen om te helpen waarschijnlijk op de proef worden gesteld. Dit geldt zeker voor de mogelijke rantsoenering van de gasvoorziening, een vooruitzicht waarmee de Europese burgers sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog niet meer te maken kregen. Tot nu toe heeft hun bereidheid om het Oekraïense volk te steunen deze test echter met glans doorstaan. Kwesties zoals oorlog en vrede, die het collectieve geheugen en de persoonlijke geschiedenis van samenlevingen oprakelen, zullen in de lidstaten waarschijnlijk uiteenlopende reacties uitlokken. Leaders moeten niet enkel afgaan op de aanhoudende en grote steunbetuigingen aan Oekraïne. In plaats daarvan moeten ze voortdurend pleiten voor solidariteit met Oekraïne, om duidelijk te maken hoe dit ons bestaan en onze Europese toekomst beschermt.

Methode

— it rapport bevat een overzicht van een studie die Dalia Research voor de Bertelsmann Stiftung heeft uitgevoerd tussen 03/06/2022 en 24/06/2022 over de publieke opinie in 27 EU-lidstaten. De steekproef van n=11829 werd genomen in alle 27 lidstaten van de EU, waarbij rekening werd gehouden met de huidige verdeling van de bevolking met betrekking tot leeftijd (16–70 jaar), geslacht en regio/land. Om representatieve resultaten voor de volkstelling te krijgen, werden de gegevens gewogen op basis van de meest recente statistieken van Eurostat. De wegingsvariabelen waren leeftijd, geslacht, opleiding (zoals gedefinieerd door ISCED (2011) niveaus 0–2, 3–4, en 5–8), en mate van verstedelijking (landelijk en stedelijk). Er werd een iteratief algoritme gebruikt om de optimale combinatie van wegingsvariabelen te bepalen op basis van de samenstelling van de steekproef in elk land. Een schatting van het totale effect van de steekproefopzet op basis van de verdeling van de weging is berekend op 1,22 op mondiaal niveau. Berekend voor een steekproef van deze omvang en rekening houdend met het effect van de steekproefopzet, zou de foutenmarge 0,9 % bedragen bij een betrouwbaarheidsniveau van 95 %.

Lijst van figuren

Figuur 1	EU27: De Europese Unie moet een actievere rol in mondiale kwesties spelen.
Figuur 2	EU27: De Europese Unie moet een actievere rol in mondiale kwesties spelen. (leeftijdsgroepen)
Figuur 3	EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze ... nodig.
Figuur 3.1	EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze militaire macht nodig.
Figuur 3.2	EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze economische macht nodig.
Figuur 3.3	EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze aantrekkelijke waarden nodig.
Figuur 3.4	EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze sterke bondgenoten nodig.
Figuur 4	EU27: Als de Europese Unie een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze ... nodig. (leeftijdsgroepen)
Figuur 5	EU27: Meest betrouwbare handels- en veiligheidspartner voor Europa
Figuur 6	EU27: Meest betrouwbare handels- en veiligheidspartner voor Europa (leeftijdsgroepen)
Figuur 7	EU27: Moet de EU/uw land Oekraïne steunen door wapens te leveren?
Figuur 8	EU27: Moet de EU/uw land Oekraïne steunen door wapens te leveren? (leeftijdsgroepen)
Figuur 9	EU27: Moet uw land vluchtelingen uit Oekraïne opvangen?
Figuur 10	EU27: Moet uw land vluchtelingen uit Oekraïne opvangen? (leeftijdsgroepen)
Figuur 11	EU27: Moet de EU streven naar meer energieonafhankelijkheid, ook al betekent dit dat de kosten verder stijgen?
Figuur 12	EU27: Moet de EU streven naar meer energieonafhankelijkheid, ook al betekent dit dat de kosten verder stijgen? (leeftijdsgroepen)
Figuur 13	EU27: Moet de EU Oekraïne de komende jaren als lid van de EU toelaten?
Figuur 14	EU27: Moet de EU Oekraïne de komende jaren als lid van de EU toelaten? (leeftijdsgroepen)
Figuur 15	EU27: Moet de EU de komende jaren nieuwe lidstaten toelaten?
Figuur 16	EU27: Moet de EU de komende jaren nieuwe lidstaten toelaten? (leeftijdsgroepen)
Figuur 17	EU27: De Europese Unie heeft een gemeenschappelijk defensiebeleid nodig.
Figuur 18	EU27: De Europese Unie heeft een gemeenschappelijk defensiebeleid nodig. (leeftijdsgroepen)
Figuur 19	EU27: Als de EU een actievere rol wil spelen in mondiale kwesties, heeft ze ... nodig.
Figuur 20	EU27: Meest betrouwbare handels- en veiligheidspartner voor Europa
Figuur 21	EU27: Maatregelen om Oekraïne te steunen
Figuur 22	EU27: Toekomstige beleidskoers van de Europese Unie
Figuur 23	EU27: Waarover maakt u zich het meeste zorgen in uw persoonlijke leven?

Imprint

© Oktober 2022
Bertelsmann Stiftung

eupinions #2022/1

Onder druk

De oorlog in Oekraïne en de
Europese publieke opinie

ISSN: 2365-9661

Ontwerp:
Lucid.Studio

Omslag:
Florian Bayer

Bertelsmann Stiftung
Carl-Bertelsmann-Straße 256
33311 Gütersloh
Duitsland

Isabell Hoffmann
isabell.hoffmann@bertelsmann-stiftung.de
Telefoon +49 30 275 788 126

www.eupinions.eu

www.bertelsmann-stiftung.de